

نگاهبان حریم شیعه

تاریخ شیعه سرشار از افتخارات بسیار و تحولات چشمگیر است.

تاریخ شیعه سرشار از افتخارات بسیار و تحولات چشمگیر است. تحولاتی که به دست عالمان متعهد و فرزندان اندیشمند پدید آمده است. در این میان به سده چهارم هجری بر می خوریم که «فتح الفتوح» تاریخ شیعی است؛ روزگاری که مردی بزرگ و اندیشمندی سترگ «دائرة المعارفی جامع» از معارف اسلامی تدوین کرد و قریب 50 سال پرچمدار عرصه های علمی، فکری و فرهنگی مسلمین گردید و سرانجام بدانجا رسید که دوست و دشمن زبان به تمجید او گشودند و قلم به تعریف او برگرفتند و او را «مفید» لقب دادند.

بینش افروزی و دانش آفرینی وی به همراه آگاهی از اوضاع دشمنان و اطلاع از جهان اطراف دست به دست هم داد و او را سلسله جنبان نهضت فکری و رنسانس علمی در قرن چهارم کرد و بدانجا رسید که «صحیفه های سبز مهدوی» عجل الله تعالی فرجه الشریف به افتخار او صادر شد و حضرت ولی عصر علیه السلام وی را برادری گرمی و استوار خواند.

جالب اینجاست که در زمان غیبت کبری هیچ توقیعی از ناحیه مقدسه نرسیده است. مگر برای شیخ مفید و شیخ اسدالله کاظمینی رحمهما الله تعالی. در ظرف سه سال سه توقیع از ناحیه امام زمان(ع) به او رسید که امام در یکی از این توقیعات در روز پنج شنبه 23 ذی حجه هجری شیخ را چنین مورد خطاب قرار دادند: «سلام عليك ايهاالعبد الصالح الناصر للحق الداعي اليه. سلام بر تو ای بنده شایسته خدا و ای یاری دهنده حق و دعوت کننده به سوی آن.»

در یکی از نامه های حضرت ولی عصر(عج) به شیخ مفید آمده است:

بسم الله الرحمن الرحيم، اما بعد سلام بر تو ای دوستدار مخلص دین که در ولایت ما مخصوص به یقین گشته ای ... پس از ستایش و حمد خداوندی که معبودی جز او نیست و درود به سید و مولی و پیغمبر گرمی ما حضرت محمد(ص) خداوند توفیقت " ما در فکر شما هستیم و از یاد شما بیرون نرفته ایم وگرنه بلای سختی به شما می رسید و دشمنان شما را مستاصل می کردند " را در یاری از حق مستدام فرماید و پاداشت را در نشر علوم برای ما برآستی زیاد و فراوان نماید... بدان که ما رخصت یافتیم تا تو را به نامه نگاری مشرف ساخته و دستور دهیم احکام ما را به دوستانمان که نزد تو هستند برسانی، خداوند آنان را به طاعت خود عزیز فرموده و به وسیله رعایت و حراست خود مهم آنان را کفایت فرماید، پس تو به یاری خدا واقف شو بر آن دشمنانی که از دین خدا بیرون رفته اند. بدانچه اکنون برایت بیان می دارم و در رساندن آن به سوی آنان که اطمینان داری بر آن وجهی که برای تو می نویسم...

ما اگر چه بر طبق آنچه خداوند برای ما و شیعیانمان مصلحت دانسته تا مادامی که دولت دنیا در دست فاسقان است جایمان از جای ستمگران دور است، ولی با این حال به احوال شما آگاهیم چیزی از اخبار شما بر ما پوشیده نیست و ما از پیش آمد ناگواری که برای شما اتفاق افتاده آگاه هستیم و این پیشامد بدان سبب شد که بسیاری از شما به سوی آنچه پیشینیان صالح از آن روگردان بودند متمایل گشته و بدان عهدی که از ایشان گرفته شده بود پشت پا زدند، گویا اینان نمی دانند که ما در فکر شما هستیم و از یاد شما بیرون نرفته ایم وگرنه بلای سختی به شما می رسید و دشمنان شما را مستاصل می کردند. پس از خدا بترسید و در بیرون آمدن از فتنه ای که بر سر شما و بر سر آنکه اجلش نزدیک شده سایه افکنده است به ما کمک کنید و حفظ کنید خود را از آن فتنه کسی که به آرزویش رسیده باشد و آن فتنه نشانه ای است برای حرکت کردن و اظهار نمودن شما امر و نهی ما برای همدیگر. خدا به پایان رساند نور خود را اگر چه مشرکان نخواهند...

چون جمادی الاولی این سال در رسد بدانچه در آن اتفاق می افتد پند گیرید و برای آنچه پس از آن می آید از خواب غفلت بیدار شوید به زودی از آسمان برای شما نشانه و آیت آشکاری ظاهر گردد و مانند آن نیز از زمین نمودار شود و در مشرق زمین جریان ناگوار و حزن آوری اتفاق افتد و مردمی که از اسلام بیرون هستند بر سر مردم عراق مسلط گردند و به کردار ناپسند آنها روزی بر مردم عراق تنگ گردد و پس از این جریان با نابود شدن مرد سرکش از اشرار اندوه بر طرف گردد و از نابودی " بسیاری از شما به سوی آنچه پیشینیان صالح از آن روگردان بودند متمایل گشته و بدان عهدی که از ایشان گرفته شده بود پشت پا زدند "

او مردمان با تقوا و نیکان خشنود گردند برای آنان که در اطراف جهان اراده انجام حج را دارند وسائل آماده گردد و ما را نیز در آماده کردن وسائل حج به اختیار و توافق ایشان سهمی است که آن با نظم و ترتیب در کار آشکار گردد.

پس هر يك از شما باید کاری کند که او را بدوستی و محبت ما نزدیک گرداند و از آنچه موجب سخط و ناراحتی ماست بپرهیزد زیرا کار ما چنین است که بطور ناگهانی در می رسد و هنگامی در آید که توبه او را سود ندهد و پشیمانی از گناه وی را نجات نبخشد. خداوند راه رستگاری را به شما الهام فرماید و در توفیق یابی به رحمتش درباره شما لطف نماید.

شیخ اجل مفید در سایه علوم سرشار و ذهن وقاد و نبوغ کم نظیر و پشت کار زائد الوصفش که همگی زبانزد خاص و عام بوده است. در کلیه فنون و علوم اسلامی تألیف و تصنیف دارد و تقریباً از همه موضوعات علمی و دینی سخن به میان آورده و به تجزیه و تحلیل و نقض و ابرام و تخطئه و تصویب آنها پرداخته است. چنانکه از انبوه تألیفات پر ارزش او پیداست، اغلب آنها پاسخ سوالات گوناگون علمی بوده که از شهرها و کشورهای اسلامی از وی نموده اند، و ردّ عقاید و نظریات دانشمندان نامی عصر از فرقه های غیرشیعه بوده است.

علامه متتبع بزرگوار و محدث عالی مقام خبیر حاج میرزا حسین نوری می نویسد: «کمتر در کتب علمای شیعه که پس از وی آمده اند یافت می شود که از مسایل متعلق به امامت و ادله اثبات آن از کتاب و سنت از نظر درایت و روایت ولو با اشاره به آنها در کتاب های شیخ مفید مطلبی نباشد و ذلك فضل الله يؤتیه من یشاء.»

آثار قلمی آن نابغه نامی شیعه که به گفته «ذهبی» دانشمند متعصب و معروف سنی «تصانیف بدیعه و کثیره» است، به نقل شاگرد نامدارش شیخ طوسی، نزدیک به دویست کتاب بزرگ و کوچک است.

به روایت شیخ طوسی، مفید در سال 338 متولد گردید و دو شب مانده به آخرماه رمضان سال 413 وفات یافت. روز وفات او روزی بود که از بسیاری مردم که برای نمازگزاردن بر وی گرد آمده بودند و کثرت گریستن دوست و دشمن بر او، از آن بزرگتر دیده نشده است.

شیخ مفید در پایین پای امام موسی بن جعفر و نوه عالیقدرش امام محمد تقی یعنی کاظمین علیهماالسلام جنب آرامگاه استادش جعفر بن محمد قولویه قمی آرمیده است.